

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. S.

przeciwko A. Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. w W.

z udziałem zainteresowanych Funduszu Ochrony Konsumentów, Instytutu Edukacji Konsumentów na Rynku Kapitałowym w Warszawie i Ogólnopolskiej Korporacji Konsumentów w Warszawie

o zapłatę, ustalenie i zobowiązanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 lipca 2017 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 marca 2017 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 marca 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę kasacyjną powoda na skutek nieusunięcia braku formalnego.

Z uzasadnienia postanowienia wynika, że powód zaskarżył wyrok reformatoryjny wymienionego Sądu z dnia 28 września 2016 r. w części oddalającej apelację dotyczącą roszczenia o zobowiązanie pozwanego do zmiany wzorca „Ogólnych warunków ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi ze składką podstawową opłacaną regularnie Plan Inwestycyjny Systematicus nr PROF/O7/10/22” oraz „Tabeli opłat i limitów do umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi ze składką podstawową opłacaną regularnie Plan Inwestycyjny Systematicus nr PROF/O7/10/22”, opartych na wzorcu umowy zawartej między powodem oraz A., przez wykreślenie § 44 (Opłata likwidacyjna) Ogólnych warunków ubezpieczenia oraz pkt 11 (Opłata likwidacyjna) Tabeli opłat i limitów.

Zarządzeniem z dnia 7 lutego 2017 r. skarżący został wezwany do oznaczenia w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia, z jednoczesnym zaznaczeniem, że roszczenia przewidziane w art. 12 ust. 1 pkt 1 - 5 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (jedn. tekst Dz. U. z 2016 r., poz. 3 – dalej: „u.p.n.p.r.”) mają charakter majątkowy, w terminie tygodniowym od doręczenia zarządzenia pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi na doręczone zarządzenie powód wniósł o uchylenie zobowiązania go do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia ze względu na niemajątkowy charakter roszczenia, bądź – w razie podtrzymania oceny co charakteru roszczenia – o ustalenie opłaty tymczasowej.

Sąd odwoławczy uznał, że skarga kasacyjna powinna – ze względu na zaskarżenie wyroku w części dotyczy roszczenia majątkowego określonego w art. 12 ust. 1 pkt 2 u.p.n.p.r. – zawierać oznaczenie przedmiotu zaskarżenia. Stwierdzony brak formalny skargi, mimo prawidłowego wezwania, nie został jednak usunięty; skarga kasacyjna podlegała zatem odrzuceniu (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu pełnomocnik powoda, zarzucając naruszenie art. 15 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz. U. 2016 r., poz. 623 ze zm. – dalej: u.k.s.c.”), art. 398⁴ § 3, art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398⁴ § 3, art. 233, art. 382, art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasadnicze znaczenie dla oceny zasadności zażalenia ma zarzut wydania zaskarżonego postanowienia z naruszeniem art. 328 § 2 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że do uzasadnienia postanowień, o których mowa w art. 354 k.p.c., stosuje się – na podstawie odesłania przewidzianego w art. 361 k.p.c. – przepis art. 328 § 1 k.p.c. W uzasadnieniu sąd powinien się zatem odnieść do podniesionych przez stronę zarzutów mających znaczenie dla oceny kwestii stanowiącej przedmiot rozstrzygnięcia. Rolą Sądu Najwyższego nie jest bowiem poszukiwanie motywów orzeczenia, niezbędnych do oceny zasadności zażalenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 r., V CZ 7/10, nie publ., i z dnia 10 października 2013 r., III CZ 30/13, nie publ.).

Tym wymaganiom nie odpowiada uzasadnienie zaskarżonego postanowienia. Przesądzając na niekorzyść skarżącego kwestię, czy w okolicznościach sprawy są podstawy do odrzucenia skargi kasacyjnej z powodu nieoznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia, Sąd w ogóle – co trafnie zarzucono w zażaleniu – nie odniósł się do zarzutów skarżącego, zawartych w piśmie z dnia 2 marca 2017 r. będącym odpowiedzią na zarządzenie do usunięcia braku formalnego skargi kasacyjnej, kwestionujących zasadność wezwania skarżącego do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia. Sąd ograniczył motywy rozstrzygnięcia do przedstawienia argumentów, że roszczenie objęte wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną ma charakter majątkowy. Nie odniósł się natomiast nie tylko do argumentów zawartych w punkcie I. 1 pisma z dnia 2 marca 2017 r., wskazujących na znaczenie dla oceny stwierdzonego braku formalnego skargi kasacyjnej stanowiska zarówno Sądu pierwszej instancji co do oznaczenia wartości przedmiotu sporu, jak i Sądu odwoławczego dotyczącego określenia wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji, akceptującego do wydania wyroku w drugiej instancji niemajątkowy charakter spornego roszczenia, ale pominął także

przytoczone w punkcie I. 2 wymienionego pisma argumenty zdaniem skarżącego przemawiające – w okolicznościach sprawy – za ustaleniem opłaty tymczasowej i kwestionujące, ze względu na niemożność określenia wartości przedmiotu zaskarżenia, zastosowanie art. 398⁴ § 3 k.p.c. w wypadku nieusunięcia stwierdzonego braku formalnego skargi kasacyjnej.

Z przebiegu postępowania przed Sądem Rejonowym w [...] wynika – co skarżący podniósł w przytoczonym piśmie z dnia 2 marca 2017 r. – że już na tym etapie postępowania wskazywał on, przyjmując majątkowy charakter roszczenia, na konieczność ustalenia opłaty tymczasowej ze względu na niemożność określenia przez niego wartości przedmiotu sporu. Do tego jednak nie doszło, ponieważ Sąd Rejonowy w [...] – na skutek stanowiska Sądu drugiej instancji (postanowienie Sądu Okręgowego w [...] z dnia 2 grudnia 2011 r.) – uznał roszczenia przewidziane w art. 12 ust. 1 u.p.n.p.r. za niemajątkowe i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w [...] postanowieniem z dnia 16 lutego 2012 r., który podzielił stanowisko o niemajątkowym charakterze wymienionych roszczeń, o czym świadczy niezwrócenie sprawy Sądowi przekazującemu (art. 200 § 2 k.p.c.). Odrzucając skargę kasacyjną, Sąd nie wyjaśnił, czy i jakie znaczenie dla zaskarżonego rozstrzygnięcia miały argumenty skarżącego zawarte w przytoczonym piśmie z dnia 2 marca 2017 r.

Stwierdzone wady uzasadnienia uniemożliwiają odparcie podniesionych w zażaleniu zarzutów, że zaskarżone postanowienie zostało wydane z naruszeniem przytoczonych przez skarżącego przepisów prawa.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398¹⁵ § 1 i art. 108 § 2 w związku art. 394¹ § 3 k.p.c.).

kc

aj

